

Peshat, Midrash and Halakhah VIII

Marty Lockshin, Torah in Motion 5781

Judges 11

וַיִּפְתַּח הַגִּלְעָדִי הָיָה גִבּוֹר חַיִּל וְהוּא בֶן אִשָּׁה
זוֹנָה וַיּוֹלֵד גִּלְעָד אֶת יִפְתָּח.

וַתֵּלֶד אִשָּׁת גִּלְעָד לוֹ בָּנִים וַיִּגְדְּלוּ בְנֵי הָאִשָּׁה
וַיִּגְרְשׁוּ אֶת יִפְתָּח וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא תִנְחַל בְּבַיִת
אָבִינוּ כִּי בֶן אִשָּׁה אַחֲרַת אֲתָהּ.

וַיִּבְרַח יִפְתָּח מִפְּנֵי אָחָיו וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ טוֹב
וַיִּתְלַקְטוּ אֵלָיו יִפְתָּח אַנְשֵׁים רִיקִים וַיֵּצְאוּ עִמּוֹ.

Jephthah the Gileadite was an able warrior, who was the son of a prostitute. Jephthah's father was Gilead; but Gilead also had sons by his wife, and when the wife's sons grew up, they drove Jephthah out. They said to him, "You shall have no share in our father's property, for you are the son of an outsider."

So Jephthah fled from his brothers and settled in the Tob country. Men of low character gathered about Jephthah and went out raiding with him.

Judges 11 (cont.)

וַיִּדַר יִפְתָּח נֶדָר לַה' וַיֹּאמֶר אִם נָתַן
תִּתֶנּוּ אֶת בְּנֵי עַמּוֹן בְּיָדִי.

וְהָיָה הַיּוֹצֵא אֲשֶׁר יֵצֵא מִדֶּלְתֵי בֵּיתִי
לִקְרָאתִי בְּשׁוּבִי בְּשָׁלוֹם מִבְּנֵי עַמּוֹן
וְהָיָה לַה' וְהֶעֱלִיתֶהוּ עֹלָה.

... And Jephthah made the following vow to the LORD: “If you deliver the Ammonites into my hands,

then whatever comes out of the door of my house to meet me on my safe return from the Ammonites shall be the LORD’s and shall be offered by me as a burnt offering.”

Judges 11 (cont.)

וַיָּבֹא יִפְתָּח הַמְצַפָּה אֶל בֵּיתוֹ וְהִנֵּה בָתוֹ יֹצֵאת
לִקְרָאתוֹ בְּתַפִּים וּבְמַחְלוֹת וְרֵק הִיא יַחֲידָה
אֵין לּוֹ מִמֶּנּוּ בֶן אִוּ בַּת.

וַיְהִי כִּרְאוֹתוֹ אוֹתָהּ וַיִּקְרַע אֶת בְּגָדָיו וַיֹּאמֶר
אָהָה בְּתִי הַכְרַע הַכְרַעַתְנִי וְאֵת הַיִּית בְּעַכְרִי
וְאַנְכִי פְצִיתִי פִּי אֶל ה' וְלֹא אוּכַל לְשׁוּב.

וַתֹּאמֶר אֵלָיו אָבִי פְצִיתָה אֶת פִּיךָ אֶל ה'
עֲשֵׂה לִּי כַּאֲשֶׁר יֵצֵא מִפִּיךָ אַחֲרַי אֲשֶׁר עָשִׂה
לְךָ ה' נְקָמוֹת מֵאִיְבֹיךָ מִבְּנֵי עַמּוֹן.

When Jephthah arrived at his home in Mizpah, there was his daughter coming out to meet him, with timbrel and dance! She was an only child; he had no other son or daughter.

On seeing her, he rent his clothes and said, "Alas, daughter! You have brought me low; you have become my troubler! For I have uttered a vow to the LORD, and I cannot retract."

"Father," she said, "you have uttered a vow to the LORD; do to me as you have vowed, seeing that the LORD has vindicated you against your enemies, the Ammonites."

Judges 11 (cont.)

וַתֹּאמֶר אֶל אָבִיהָ יַעֲשֵׂה לִּי הַדָּבָר הַזֶּה הַרְפָּה
מִמְּנֵי שְׁנַיִם חֳדָשִׁים וְאַלְכָה וְיִרְדֹּתִי עַל הַהָרִים
וְאֶבְכֶּה עַל בְּתוּלִי אָנֹכִי וְרַעִיתִי [וְרַעוּתִי].

וַיֹּאמֶר לָכִי וַיִּשְׁלַח אוֹתָהּ שְׁנֵי חֳדָשִׁים וַתֵּלֶךְ הִיא
וְרַעוּתֶיהָ וַתִּבְכְּ עַל בְּתוּלֶיהָ עַל הַהָרִים.

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַיִם חֳדָשִׁים וַתָּשׁוּב אֶל אָבִיהָ וַיַּעַשׂ לָהּ
אֵת נְדָרוֹ אֲשֶׁר נָדָר וְהִיא לֹא יָדְעָה אִישׁ וַתְּהִי חֹק
בְּיִשְׂרָאֵל.

מִיָּמִים יְמִימָה תִּלְכְּנָה בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל לְתַנּוֹת לְבַת
יִפְתָּח הַגִּלְעָדִי אַרְבַּעַת יָמִים בַּשָּׁנָה.

She further said to her father, “Let this be done for me: let me be for two months, and I will go with my companions and lament upon the hills and there bewail my virginity.”

“Go,” he replied. He let her go for two months, and she and her companions went and bewailed her virginity upon the hills.

After two months’ time, she returned to her father, and he did to her as he had vowed. She had never known a man. So it became a custom in Israel

for the maidens of Israel to go every year, for four days in the year, and chant dirges for the daughter of Jephthah the Gileadite.

Bereshit Rabba

ארבעה הן שתבעו שלא כהוגן,
לשלושה ניתן כהוגן, לאחד ניתן שלא
כהוגן ואלו הן אליעזר עבד אברהם,
כלב, שאול, יפתח.

אליעזר אמר והיה הנערה אשר אומר
אליה וגו' הא אלו יצאה אמה אחת
והשקתו היה משיאה לבן אדונו,
אתמהא, וזימן לו הקדוש ברוך הוא
כהוגן . . .

There are four [biblical characters] who made inappropriate requests from God: three [nevertheless] received appropriate answers from God, but one received an inappropriate answer. These are they: Eliezer, Kalev, Saul and Jephthah.

Eliezer said [inappropriately], “Let the maiden to whom I say, [‘Please, lower your jar that I may drink,’ and who replies, ‘Drink, and I will also water your camels’—let her be the one whom You have decreed for Your servant Isaac]” (Gen 24:14). Had some servant girl come out and given him water, would he have married her off to his master’s son?! [Nevertheless], God ensured that he received an appropriate response.

Bereshit Rabba (cont.)

יפתח (שופטים יא) והיה היוצא אשר יצא
וגו' והעליתיהו עולה לה', הא אילו יצא
חמור או כלב אחד או חתול אחת, היה
מעלהו עולה וזימן לו הקדוש ברוך הוא
שלא כהוגן, הה"ד (שם /שופטים י"א/
ויבא יפתח וגו' והנה בתו יוצאת לקראתו,

Jephthah said (Jud 11:31),
“Whatever comes out [of the door of
my house to meet me on my safe
return from the Ammonites shall be
the Lord’s and] shall be consecrated
to God and I will offer it as a burnt
offering.” Even if a donkey or a dog
or a cat came out, he would have
offered it as a sacrifice?! And God
caused an inappropriate outcome
(Jud 11:34): “When Jephthah arrived
[at his home in Mizpah], there was
his daughter coming out to meet
him.”

Bereshit Rabba (cont.)

רבי יוחנן וריש לקיש: ר' יוחנן אמר
הקדש דמים היה חייב וריש לקיש
אמר אפילו הקדש דמים לא היה
חייב, דתנן אמר על בהמה טמאה ועל
בעלת מום הרי אלו עולה לא אמר
כלום, . .

Rabbi Yohanan and Resh Lakish disagreed. Rabbi Yohanan said that Jephthah owed the monetary equivalent [as fulfillment of his vow]; Resh Lakish said that he owed nothing, for the Mishnah teaches, "A person who dedicates a non-kosher animal or an animal with a blemish as a sacrifice has said nothing." . . .

Bereshit Rabba (cont.)

ולא היה שם פנחס שיתיר לו את
נדרו, אלא פנחס אמר הוא צריך לי
ואני אלך אצלו, ויפתח אמר אני ראש
קציני ישראל ואני הולך לי אצל פנחס,
בין דין לדין אבדה הנערה ההיא,

Was Pinchas not alive then to annul this vow? Pinchas, however, said, “He needs me; I should go to him?” Jephthah said, “I am the chief captain of the Israelites; I should go to Pinchas?” Between this [haughty person] and that [haughty person] the young woman was lost.

Taanit 4a

וכתיב [ובנו את במות הבעל לשורף את בניהם
באש עלות לבעל] אשר לא צויתי ולא דברתי ולא
עלתה על לבי.

אשר לא צויתי - זה בנו של מישע מלך מואב,
שנאמר ויקח את בנו הבכור אשר ימלך תחתיו
ויעלהו עלה,

ולא דברתי - זה יפתח,

ולא עלתה על לבי - זה יצחק בן אברהם.

It is written (Jer 19:5), “[They have built shrines to Baal, to put their children to the fire as burnt offerings to Baal—] which I never commanded, never decreed, and which never came to My mind.”

“I never commanded” is a reference to the son of King Mesha of Moab, as it is written (II Kings 3:27), “He took his first-born son, who was to succeed him as king, and offered him up on the wall as a burnt offering”;

“I never decreed” is a reference to Jephthah’s daughter;

“It never came to My mind” is a reference to Isaac the son of Abraham.

Commentary to Judges Rabbi David Kimhi (Radak; 1160-1235)

והעליתיהו עולה - דעת רבותינו זכרונם לברכה
בזה ידוע.

ואדוני אבי ז"ל פירש והעליתיהו הוי"ו במקום או
ופירש והיה לה' הקדש אם אינו ראוי לעולה או
העליתיהו עולה אם ראוי לעולה וכמו זה הוי"ו
מכה אביו ואמו או אמו

[וְהָיָה הַיּוֹצֵא אֶשֶׁר יֵצֵא מִדִּלְתֵי בֵּיתִי לְקִרְאֹתִי
בְּשׁוּבִי בְּשָׁלוֹם מִבְּנֵי עַמּוֹן וְהָיָה לֵה' וְהַעֲלִיתִהוּ
עוֹלָה]

ויפה פירש

“I will offer it as a burnt offering”: The opinion of our rabbis of blessed memory on this issue is well known.

But my master, my father, of blessed memory, explained that the letter *vav* in the word והעליתיהו signifies “or.” He explained [that Jephthah said], “It will be consecrated to God”: if it is not an item that may be offered as a burnt offering; “or I will offer it as a burnt offering” if it is an item that is appropriate for a burnt offering. So one should also understand the letter *vav* in the verse (Exod 21:15) “A person who strikes his father or his mother (ואמו) shall surely die.”

He [my father] interpreted well.

Radak (cont.)

וכן נראה מהפסוק כי לא המיתה שאמרה
"ואבכה על בתולי" ולא אמרה "ואבכה על
נפשי" לאות כי לא המיתה אך לא ידעה איש
כמו שאמר והיא לא ידעה איש

ומה שאמר גם כן ויעש לה את נדרו אשר
נדר ולא אמר ויעלה עולה לאות כי פרושה
היתה וזהו את נדרו אשר נדר והיה להשם

So it seems from the verse in the continuation that he [Jephthah] did not kill her. For she said (verse 37) "I will bewail my virginity," and she did not say, "I will bewail my [truncated] life." This shows that he did not kill her, but she never knew a man, as the text says (verse 39), "She never knew a man."

Furthermore, when the text says (verse 39), "He did to her what he had vowed," but does not say "He offered her as a burnt offering," this [also] proves that she was secluded [as a hermit]. The words "He did to her what he had vowed," mean that she was consecrated to God.

Radak (cont.)

כך נראה לפי פשטי הפסוקים

That is the meaning of the *peshat* of the verses.

ודברי רבותינו זכרונם לברכה אם
קבלה היא בידם עלינו לקבלה:

As for what the rabbis said, if they are passing along a binding tradition, we must accept it.

What is *peshat*
and what is
midrash?

Commentary of Rabbi Levi ben Gershon (1288-1344)

ספר שכבר נדר יפתח נדר לה' שאם יתן בידו
את בני עמון יהיה לה' אשר יצא מביתו בשובו
בשלום מבני עמון ויעלנו עולה אם היה ראוי
לזה:

והנה היוצא מדלתי ביתו יהיה בהכרח בעל
החיים ואם היה ממין האדם יהיה לה' ויהיה
מיוחד לעבודת השם יתברך לבד . . .

ולזה קרע יפתח את בגדיו בראותו בתו יוצאה
לקראתו כי זה הנדר יחייב שלא תהיה לאיש

The text tells that Jephthah made a vow to God that if God would deliver the Ammonites into his hand, that which comes out of his house to greet him when he returns safely will be consecrated to God, and, if it is appropriate, he will offer it as a burnt offering.

“Whatever comes out of the door of his house” has to be a living creature. If it is a human being, it will become God’s, dedicated solely to the worship of God. . . .

That is why Jephthah tore his clothes (verse 35) when he saw his daughter coming out to greet him, for his vow necessitated that she would never marry a man.

Rabbi Levi ben Gershon (cont.)

ידמה שעשה לה יפתח בית מחוץ לא ראתה
אדם בו ולא אשה וישיבה שם

אך המתין לה שנים חדשים תלך בהם עם
רעותיה לבכות על בתוליה על ההרים ובזה
הזמן הסגירה בבית הוא

ולא היתה רואה אפילו אשה שם זולתי ארבעה
ימים בשנה שהיה חק לישראל שתלכנה בנות
ישראל לתנות לבת יפתח על בתוליה והיא
היתה פרושה מאיש כל ימיה

Jephthah presumably constructed for her a house away [from where others live] where she saw no people, not even women. She just lived there [by herself].

But first, he waited for two months for her to go off to the mountains with her female friends to bewail her virginity. At the end of this time, he closed her up in the house [that he constructed for her].

She saw no one there, not even other women, except for four days each year when there was an Israelite custom that women would go to bewail her virginity together with Jephthah's daughter. But she was separated from men for all her life.

Commentary of Rabbi Don Isaac Abarbanel (1437-1508)

... וכן יראה שעשה יפתח, שבצאת בתו
לקראתו לא המיתה ולא העלה אותה עולה,
אבל הקדישה לגבוה כמו שאוכיח
מהפסוקים . . .

אמרה בתו שתرد משם ותהלך על ההרים,
והיה זה לפי שהיתה עתידה להיותה פרושה
בבית אחד לא תצא משם כל ימי חייה,
בקשה שתלך שנים חדשים באשר תרצה
ותשביע רוחה מהנדוד וההליכה, יען לא
תנוד ולא תלך עוד כל ימיה,

... So it seems that that is what
Jephthah did: when his daughter came
out to greet him, he did not kill her and
did not offer her as a burnt offering.
Rather he dedicated her to God, as I will
prove from the verses...

His daughter said that she would go
away and wander on the mountains.
This is because she was about to be put
into a house that she would never leave
for the rest of her life. So she asked to
be allowed to go wherever she wished
for two months to satisfy the urge for
wandering and travelling, since she
would never wander or travel after this.

Abarbanel (cont.)

זזהו ואבכה על בתולי שלא תנשא עוד
וגם תלך לבחור מקום ישיבתה
בפרישות.

וכוונתי שמזה למדו אומת אדום לעשות
בתי פרישות--קליסט"ר--לנשים שיכנסו
שמה ולא יצאו משם כל ימיהם ולא יראו
איש בעוד בחיים חיותם:

And that is what she meant when she said, "I will bewail my virginity," [i.e. she would bewail the fact] that she would never marry. [During these two months of wandering,] she would also choose the location where she would live in seclusion.

I think that it is from this story that the nation of Edom [= Christianity] learned to make houses of seclusion called cloisters for women who enter there and never leave for all their lives, and never see another man as long as they live.

Deuteronomy 29

(יז) פֶּן יֵשׁ בְּכֶם אִישׁ אוֹ אִשָּׁה אוֹ מִשְׁפָּחָה אוֹ שִׁבְט אֲשֶׁר
לָבְבוּ פָנָה הַיּוֹם מֵעַם ה' אֱלֹהֵינוּ לָלֶכֶת לַעֲבֹד אֶת אֱלֹהֵי
הַגּוֹיִם הָהֵם פֶּן יֵשׁ בְּכֶם שָׂרֵשׁ פְּרָה רָאשׁ וְלַעֲנָה:

Perchance there is among you **some man or woman**,
or **some clan** or **tribe**, whose heart is even now
turning away from the LORD our God to go and
worship the gods of those nations—perchance there
is among you a stock sprouting poison weed and
wormwood.

(יח) וְהָיָה בְּשִׁמְעוֹ אֶת דְּבָרֵי הָאֱלֹהִים הַזֵּאת וְהִתְבָּרַךְ בְּלִבּוֹ
לֵאמֹר שָׁלוֹם יִהְיֶה לִי כִּי בִשְׂרָרוֹת לִבִּי אֶלְךָ לְמַעַן סְפוֹת
הַרְוָה אֶת הַצְּמֵאָה:

When such a one hears the words of these sanctions,
he may fancy himself immune, thinking, “I shall be
safe, though I follow my own willful heart”—to the
utter ruin of moist and dry alike.

(יט) לֹא יֵאבֶה ה' סִלַּח לוֹ כִּי אִזְ יַעֲשֶׂן אָף ה' וְקִנְאָתוֹ בְּאִישׁ
הַהוּא וְרִבְצָה בּוֹ כָּל הָאֱלֹהִים הַפְּתוּבָה בְּסֶפֶר הַזֶּה וּמָחָה ה'
אֶת שְׁמוֹ מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם:

The LORD will never forgive him; rather **will the
LORD's anger and passion rage against that man**, till
every sanction recorded in this book comes down
upon him, and the LORD blots out his name from
under heaven.

(כ) וְהִבְדִּילוּ ה' לְרַעַה מִכָּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל כָּל אֱלוֹת הַבְּרִית
הַפְּתוּבָה בְּסֶפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה.

The LORD will single them out from all the tribes of
Israel for misfortune, in accordance with all the
sanctions of the covenant recorded in this book of
Teaching.

Ibn Ezra Deuteronomy 29

יעשן אף - והנה אם הוא יחיד **ימות**
מיד,

ואם הוא משפחה **ורבצה בו כל האלה**,
והטעם: שתרבץ האלה במשפחה עד
שימחה שמה.

ואם הוא שבט **והבדילו ה' לרעה** (כ).

וכמוהו והיה לה' **והעלתיהו עולה** (שופ' יא,
לא), **כאשר פירשתיו:**

If the sinner is an individual, **he will die immediately;**

if a family, **every sanction recorded in this book will come down on it, meaning, the sanctions will come down on them until their name is erased;**

If a tribe, **The LORD will single them out from all the tribes of Israel for misfortune**

Like this verse: "it shall be for the LORD, **or** I will offer it as a sacrifice," as I interpreted [presumably in his lost Judges commentary]

Ramban Commentary (Lev 27:29)

זזה היה טעותו של יפתח בבתו, כי חשב
כאשר חרם נגיד ישראל חל וקים להמית
אנשים או העובר על חרמו חייב מיתה,
כן אם נדר בעת מלחמה לעשות מאיש
או אנשים זבח יחול הנדר, ולא ידע . . .

And this was the mistake that
Jephthah made with his daughter.
For he thought that just as a *cherem*
["doomed" object] of the chief of
Israel is valid and takes effect to put
[certain] people to death, and [also]
anyone who transgresses it is liable
to the death-penalty, so [Jephthah
thought] that if he uttered a vow at a
time of war, to make an offering of a
certain person or persons, the vow is
valid; but he did not know . . .

Ramban (cont.)

ואל תהיה נפתה בהבלי ר"א האומר
כי פירוש והעליתיהו עולה (שופטים
יא לא), או והעליתיהו, לומר אם יהיה
היוצא מדלתי ביתי איש או אשה והיה
לה' קודש שיהיה פרוש מדרכי העולם
לעמוד לשרת בשם ה' בתפלה והודות
לאלהים, ואם יהיה דבר ראוי ליקרב
אעלנו עולה, ועשה בית לבתו מחוץ
לעיר והתבודדה שם וכלכלה כל ימיה
ואיש לא ידעה והיתה בתו צרורה.

Now do not let yourself be misled by ibn Ezra's foolish words, when he says that the meaning of the expression *and I will offer it up for a burnt-offering* is "**or** I will offer it up," as if to say: "if that which comes forth of the doors of my house be a man or woman, that person shall be holy to God, inasmuch as he will abstain from the ways of the world, *to stand to minister in the Name of the Eternal* in prayer and thanksgiving to God; but if it be something fit for an offering, I will make it a burnt-offering." Accordingly [Ibn Ezra's interpretation continues], he [Jephthah], built her a house outside the city where she resided in seclusion, and he provided her with sustenance all her days, *and no man knew her*, so that his daughter remained shut away [from the world all her life].

Ramban (cont.)

ואלה דברי רוח, כי אם נדר שיהיה לה' איננו
שיהיה פרוש, אבל יהיה כמו שמואל
שאמרה אמו ונתתיו לה' (ש"א א יא) והיה
משרת בבית ה', לא פרוש. וכפי משפטי
התורה אין ביד האדם שידור ביוצאי פתח
ביתו שיהיו פרושים, כאשר אין בידו
להעלותם עולה. ואם הדבר כן, היתה בתו
הבוכה על בתוליה ורעיותיה עמה כזונות
לקלס אתנן (ע"פ יחזקאל טז לא), וח"ו
שיהיה חק בישראל לתנות לבת יפתח
ארבעת ימים בשנה מפני שלא נשאת לבעל
והיתה עובדת את ה' בטהרה. אבל הדבר
כפשוטו, וטעותו היה ממה שאמרתי:

These are empty words. For if he vowed that [some person] *shall be the LORD's*, this does not mean to be celibate, but instead to be like Samuel, of whom his mother said, *and I shall give him unto the LORD*, and he was a servant in the House of God, but was not celibate. According to the laws of the Torah, no man can utter a vow which would bind persons who come out of the door of his house to live in celibacy, just as he cannot bring them as an offering. And if the matter be so [as Ibn Ezra put it] then Jephthah's daughter who bewailed her virginity together with her companions, was like "harlots enhancing their hire"! Heaven forbid that this be a custom in Israel, *to lament the daughter of Jephthah the Gileadite four days in a year* because she did not marry, but worshipped God in purity! Rather, this subject is to be understood in its *peshat*: [Jephthah sacrificed her], and his mistake was as I explained.